

GÖRME ENGELLİLER YÖNELİM VE BAĞIMSIZ HAREKET EĞİTMENİ

SEVİYE 5

REVİZYON 01

13UMS0331-5

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI

14/04/2023 – 32163

Meslek:	Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni
Seviye:	5¹
Referans Kodu:	13UMS0331-5
Standardı Hazırlayan / Güncelleyen Kuruluş(lar):	Hazırlayan: Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Beyazay Derneği Güncelleyen: Sağlık Mensupları Dayanışma, Toplum Sağlığı ve Çevreyi Koruma Derneği (SAĞLIK-DER)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	14.08.2013 Tarih ve 2013/64 Sayılı Karar Rev.01: 02.11.2022 Tarih ve 2022/230 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	3/10/2013 – 28784 (Mükerrer) Rev.01: 14.4.2023 – 32163
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, 8 seviyeli Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine göre Seviye 5 olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

180 DERECE DÖNÜŞ: Tam ters yöne dönüşün gerçekleştirildiği tekniği,

90 DERECE DÖNÜŞ: Sağ ya da sol tarafa (yanlara) dönüşü,

AKICILIK: Edinim aşamasında öğretilen beceriyi, bireyin daha kısa sürede gerçekleştirebilmesi için yapılan çalışmaları,

AKILLI BASTON: Görme engelli bireyin yürürken sadece yerdeki engelleri değil, ağaç dalları gibi baş üstü hizasına gelen engelleri de algılayan, titreşimle ya da sesle uyarıcı baston türünü,

ALÇAK KOL KORUNMA TEKNİĞİ: Vücudun alt kısmını korumayı sağlayacak şekilde kolun vücuda çapraz uzatıldığı tekniği,

ALICI DİL: Dışarıdan gelen seslerin ve tepkilerin anlaşılmasını,

ALTERNATİF İLETİŞİM BECERİLERİ: Konuşamayan ya da konuşmayı tercih etmeyen bireylerin iletişim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla birkaç seçenek ile başlayan ve daha sonra farklı bireylerde farklı ihtiyaçlara cevap vererek gelişen teknikleri,

ARAMA TEKNİKLERİ: Nesnelerin konumunu anlamayı ve sistemli olarak arama yapılmasını sağlayan tekniklerdir. Arama teknikleri; dairesel arama, paralel arama, ızgara tekniği, çevresel arama ve zikzak arama gibi farklı teknikleri,

AZ GÖRENLERE UYGUN HARİTA/PLAN/KROKİ: Az gören kişilerin işlevsel görme düzeylerine uygun, görmeyi kolaylaştıracak şekilde (şekil/zemin zıt renkleri, kalınlaştırılmış çizgilerle ve benzeri) hazırlanmış materyalleri,

BASTON: Sap (tutulan kısım), gövde ve uç kısmı (tekerlekli ya da tekerleksiz) olan, görme engelli kişilerin güvenli, etkili ve bağımsız hareket etmelerine yardımcı olan en temel bağımsız hareket aracını,

BASTON UYARLAMALARI: Psikomotor becerilerle/kaslarla ilgili (tutma, yürüme, denge ve benzeri) problemleri olan kişiler ya da erken çocukluk/okul öncesi dönemindeki çocuklar için geliştirilmiş, her iki elle tutularak hareket etmeyi kolaylaştıran (örneğin, yürütece benzer, polivinil klorür (PVC) boru ve benzeri malzemeden yapılmış, tekerlekli ve benzeri) bastonları,

BİLİŞSEL SÜREÇ ÖĞRETİMİ: Algılama, analiz, seçme, planlama ve uygulama aşamalarının öğretim sürecini,

BİLGİ FORMU: Görme engelli bireyin yönelim ve bağımsız hareket becerilerindeki performansının belirlenip işaretlendiği formları,

ÇEVRESEL KAVRAMLAR: Çevreyi tanımayı kolaylaştıran, nesnelere, trafik örüntüleri, mimari düzenlemeler, merdivenler, kapılar gibi çevremizde yer alan kavramları,

DENEYİMLİ REHBER: Görme engelli bireye nasıl rehberlik edeceğini/yönlendirmeyi bilen rehberi,

DENEYİMSİZ REHBER: Görme engelli bireye rehberlik yapmamış/bireyi nasıl yönlendireceğini bilmeyen rehberi,

DESTEKLEYİCİ ARAÇ: Görme engelli kişilerin bağımsız hareket etmesini kolaylaştırmak için, kişilerin özelliklerine uygun olarak kullanılacak (uyarlanmış baston/yürüteçler, aydınlatma araçları ve benzeri) araçları,

DİKEY VE YATAY SIRALAMA: Birbirinin ardından (dikey) ve aynı zamanlarda öğretilebilecek becerilerin sıralanmasını,

DOKUNSAL/KABARTMA PUSULA: Braille rakamlardan oluşturulmuş pusulayı,

DOKUNSAL KROKİ/HARİTA/PLAN: Bina içinde ya da dışındaki düzenlemelerin anlaşılmasını sağlamak amacıyla, çevredeki belirli bir konumun (yerleşim alanı, kampüs ve benzeri) üç boyutlu ya da kabartma çizgiyle gösterimini,

DOKUNSAL MODEL: Genel bir kavramın ya da ortamın üç boyutlu bir temsilini (örneğin, kavşak, döner kapı modeli ve benzeri),

DUYUSAL AYIRT ETME/ETİKETLEME BECERİSİ: Duyuları kullanarak, çevresindeki sesli, görsel, dokunsal, işitsel, kinestetik uyarınları ayırt etme ve etiketleme etkinlikleri,

EDİNİM: Beceri öğretilirken ipuçlarının sistemli olarak geri çekildiği ve bireyin bağımsızlığa ulaştırıldığı öğretim sürecini,

ELEKTRONİK ARAÇLAR/CİHAZLAR: Görme engelli bireylerin çevre içinde yönelimini ve bağımsız hareket etmesini kolaylaştıran, navigasyon, sesli baston, step-hear ve benzeri destekleyici teknolojik cihazları,

ELLE NESNE TAKİBİ: Düz çizgi boyunca hareket etmeyi kolaylaştıran izleme becerisini,

FARKLI DUVAR YAPILARINDA UYARLAMA: Pürüzlü yüzey gibi durumlarda elin zarar görmemesi için takiple ilgili uyarılama yapmayı,

FARKLI ORTAM VE KOŞULLAR: Edinim aşamasında öğretilen beceriyi başka ortamlara (bina içinde ışık düzenlemeleri, ıslak zemin ve benzeri) mimari/çevresel düzenlemelere genelleyebilmesi için yapılan çalışmalarda kullanılan ortamları ve koşulları,

GENELLEME: Edinim ve akıcılık aşamalarından sonra, becerilerin başka ortamlara genellenmesi sürecini,

GÖRME ENGELLİ BİREY: Görme gücünün kısmen ya da tamamen kaybından dolayı özel eğitim ve destek eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyan bireyi,

GÜVEN VERİCİ TELKİN: Görme engelli bireye öğreneceği bağımsız hareket becerilerinin güvenli, etkili şekilde hareket etmesini nasıl kolaylaştıracağını açıklama ve harekete teşvik etme sürecini,

HİSSEDİLEBİLİR YÜZEY: Kılavuz çizgiler ile tehlikelere karşı uyarıcı kubbeli yüzeylerden oluşan, hedefe kadar düz ve güvenli şekilde hareket etmeyi kolaylaştıran, az görenler için kontrast renklerde yapılmış yüzeyleri,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İLETİŞİM YOLU: Görme engelli kişilerin farklı iletişim kanallarıyla (yazılı, sözlü, işaret dili ve benzeri) kurabileceği iletişimi,

İLİŞKİLİ KAVRAM/BECERİLER: Yönelim ve bağımsız hareket becerilerine yönelik olarak görme engelli bireyin yaş/performans/ihtiyacına uygun ve ön koşul niteliğindeki beceri ve kavramları,

İPUCU: Duyuları etkileyen ve öğrenciye pozisyonu ya da yönelme çizgisine ilişkin bilgi veren, işitsel, koklamaya dayalı, dokunsal, görsel (renk, parlaklık, zıtlığı içerir) ya da kinestetik herhangi bir uyarını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İŞARET: Kolayca tanınan, sürekli, bilinen, çevrede sabit yerleşimi olan herhangi bir nesne, ses, koku, ısı ya da dokunsal bilgi kaynağını,

KISA DÖNEMLİ AMAÇ: Öğrencinin var olan performans düzeyi ile uzun dönemli amaç arasında kalan ve daha kısa sürede gerçekleştirilen alt amaçları,

KİNESTETİK ALGI: Zihnin, hareket halindeyken vücudun bölümlerinin konumunu veya ilişkisini kontrol etmek için başka bir duyu kullanmadan algılama yeteneğini,

KONTROL LİSTESİ: Görme engelli bireyin yönelim ve bağımsız hareketle ilgili sahip olduğu bilgi ve becerilerini tespit ederek, ihtiyaçlarını belirlemeye yarayan sorulardan oluşan formu,

KORUNMA TEKNİKLERİ: Görme engelli bireyin vücudunun alt ve üst kısmını korumaya yarayan teknikleri (yüksek kol ve alçak kol korunma teknikleri),

NUMARALAMA SİSTEMİ: Odaların ve bina numaralarının düzenlenmesini/ sistemleştirilmesini,

OPTİK ARAÇLAR: Görme engelli bireylerin bilgiye ya da çevreye erişimde kullandıkları (teleskopik ve tele-mikroskopik gözlükler, ayaklı ve el büyüteçler) araç gereçleri,

ORYANTRING (ORIENTEERING): Yönelimi/bağımsız hareketi daha eğlenceli hale getirmek için, belirli bir hedefi bulmada ipuçları, işaretler ve diğer teknikleri (kabartma ya da az görenlere uygun haritayı, pusulayı, elektronik araçları ve benzeri) kullanarak zamanlı/zamanı belirlenmeyen bir sürede bir rota ya da bir yer içinde gezinme çalışmalarını,

ÖĞRETİM PLANI: Görme engelli bireye beceriyi öğretim yapmak amacıyla ipuçlarının sistemli olarak geri çekildiği planları,

ÖĞRETİMSEL AMAÇ: Görme engelli bireyin performans düzeyi dikkate alınarak, öğretim yöntemlerine göre her bir beceri basamağı ile ilgili düzenlenen amaçları,

ÖLÇME BECERİLERİ: Bir objenin, boşluğun verilen bir ölçme ünitesi kullanılarak, tam ya da yaklaşık boyutlarının öğrenilmesini içeren becerileri,

PERFORMANS DEĞERLENDİRME: Görme engelli bireyin performans alım yöntemlerine göre yönelim ve bağımsız hareket becerileriyle ilgili performans düzeyini belirleme sürecini,

PSİKOMOTOR BECERİLER: Bireylerin bedeninde bulunan kasların herhangi bir görevi tamamlamak için yapacağı hareketlerin eş güdümlü olarak çalışmasını,

REHBER HAYVAN: Görme engelli bireylere engellere takılmadan bir yerden bir yere seyahat etmede rehberlik etmek için uzun süreli olarak eğitilmiş hayvanları,

REHBERLE YÜRÜME: Görme engelli bireyin rehberin dirseğinin dört parmak yukarısından tutarak, görme engelli bireyin kolunun üst kısmını vücuduna birleştirerek rehberin yarım adım arkasında yürüdüğü ve hareketlerinden geri bildirim almayı sağlayan beceriyi,

REHBERLİK YAPMA: Görme engelli bireye bir yerden bir yere giderken geri bildirim, güvenlik gibi ilkelere dikkat ederek rehberlik eden kişilerin yaptığı eylemi,

REHBER VE GÖRME ENGELLİ BİREYLER İÇİN HATALI TUTUŞLAR: Rehberin ya da görme engelli bireyin omuzdan, belden tutmasını ya da kol kola girmelerini, görme engelli bireyin önde olduğu hatalı tutma pozisyonlarını,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalarını,

ROTA: Görme engelli kişinin, yönelim ve bağımsız hareket becerilerini kullanarak, bulunduğu yerden ulaşacağı hedefe kadar izleyeceği yolu,

STANDARTLAŞTIRILMAMIŞ ÖLÇÜM: Vücut bölümleriyle yapılan (adım, diz yüksekliği ve benzeri) ölçümü,

STANDARTLAŞTIRILMIŞ ÖLÇÜM: Standart ölçü birimleri (metre ve benzeri) kullanılarak yapılan ölçümü,

TARAF DEĞİŞTİRME TEKNİĞİ: Görme engelli kişinin rehberin diğer kolunu tutma tekniğini,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

UYARANLARIN MASKELENMESİ: Seslerin, dokunsal uyaranların algılanmasını engelleyen durumları,

UYGUN İLETİŞİM: Eğitmenin görme engelli bireyle iletişim becerilerini kullanarak iletişim kurmasını, görme engelli bireyin de çevredeki gören kişilerden yardım isteme ya da reddetme gibi durumlarda iletişim becerilerini kullanmasını,

UZUN DÖNEMLİ AMAÇ: Bireyin performans düzeyi belirlendikten sonra, beceriyi bağımsız olarak yapar hale getirmeyi,

YETERLİLİK DOSYASI: Yönelim ve bağımsız hareket eğitmeninin yeterliliğini değerlendirmek amacıyla oluşturulacak yazılı ve görsel materyallerin yer aldığı dosyayı,

YÖBDA: Türkiye’deki görme engelli ilkököl ve ortaokul öğrencilerine uygulanarak kesme puanları belirlenmiş olan “görme engelliler için yönelim ve bağımsız hareket değerlendirme aracını”,

YÖNELİM: Görme yetersizliği olan kişinin görme, işitme, kinestetik, dokunsal algı ve koklamaya dayalı uyaranları kullanarak pozisyonunu ve çevresindeki diğer önemli nesnelere ilişkilerini belirleme sürecini,

YÜKSEK KOL KORUNMA TEKNİĞİ: Açık alan geçerken ya da tehlikeli yerlerde vücudun üst kısmını koruyacak şekilde kolun uygun pozisyonda tutulduğu tekniği,

ZİHİNSEL HARİTA: Dokunsal ya da az görenlere uygun haritalardan da yararlanılarak, uzaysal boşlukta gezmeyi öğrendikçe zihinde şekillenmeyi sürdüren haritaları

ifade eder.

1. GİRİŞ

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5) Ulusal Meslek Standardı, 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Meslekî Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Beyazay Derneği tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5) Ulusal Meslek Standardının 01 no’lu revizyonu Sağlık Mensupları Dayanışma, Toplum Sağlığı ve Çevreyi Koruma Derneği (SAĞLIK-DER) tarafından yapılmış ve MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5); iş sağlığı, güvenliği ve çevre ile ilgili önlemleri uygulayarak kalite gereklilikleri çerçevesinde; iş organizasyonu yapan, görme engelliler yönelim ve bağımsız hareket eğitimi için ön hazırlık yapan, yönelim becerileri, temel becerileri, rehberle yürüme becerileri, temel baston teknikleri, rota ve destekleyici araç, gereç ve teknolojilerle öğretimi yapan ve mesleki gelişim faaliyetlerini yürüten nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 2352 (Özel eğitim öğretmenleri)

2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

**Mesleğin icrasına yönelik İSG, çevre ve diğer konulardaki mevzuata uyulması esastır.*

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5); günlük yaşamında kullandığı, kapalı ve açık güvenli mekânlarda görme engelli birey ile birlikte çalışır. Ortamın gürültü seviyesi, görme engellinin çevreyi tanınmasını ve yön bulmasını engelleyecek şiddette olmamalıdır. Çalışma ortamında; açık elektrik kabloları, kaynar su dolu kaplar, ütü, sivri, delici ve kesici nesnelere gibi tehlike unsurları kazaya neden olmayacak şekilde konumlandırılmalıdır.

Çalışmaları sırasında gerektiği durumlarda, bireylerin gereksinimleri doğrultusunda, özel eğitim uzmanı, psikolog, fizyoterapist, spor eğitmeni, ergoterapist, dil ve konuşma uzmanı, göz doktoru gibi farklı disiplin alanlarında görev yapan uzmanlarla iş birliği içerisinde çalışır.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır. İşveren tarafından mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilebilir. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlarda ise işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanım kullanılarak çalışılır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri

Görev		A. İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve kalite gerekliliklerini uygulamak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.1	Eğitim verdiği ortamda İSG önlemlerini uygulamak	A.1.1	Eğitim verdiği ortamda ilgili ikaz ve yönlendirme levhalarının olup olmadığını kontrol eder.	
		A.1.2	Eğitim verdiği ortamda bulunan ikaz ve yönlendirme levhalarına uyarak çalışır.	
		A.1.3	Eğitim verdiği ortamdaki uygulamalar sırasında iş süreçlerine göre KKD'leri talimatlarına uygun olarak kullanır.	
		A.1.4	Eğitim verdiği görme engelli bireyin bulunduğu ortamdaki ikaz ve yönlendirme levhalarına uymasını sağlar.	
A.2	Acil durum prosedürlerinin uygulanmasına iştirak etmek.	A.2.1	Eğitim verdiği ortamda acil tahliye kapılarını ve merdivenlerini işlevsel konumda bulundurur.	
		A.2.2	Acil durum anında görevleri kapsamında müdahalelere iştirak eder.	
		A.2.3	Aldığı eğitime göre gerekli durumlarda ilkyardım müdahalesinde bulunur.	
		A.2.4	Kendi başına yönetemeyeceği ya da önleyemeyeceği tehlikeli durumları ilgililere vakit geçirmeden bildirir.	
A.3	Çevre güvenliği kurallarını uygulamak	A.3.1	Eğitim verdiği ortamda yasal düzenlemelerde belirtilen çevre güvenliği ölçüt ve prosedürlerine dair işlemleri uygular.	
		A.3.2	Eğitim verdiği ortamdaki atıklardan dönüştürülebilir malzemelerin geri dönüşümü konusunda atıkları doğru yere sevk eder.	
A.4	Eğitim verdiği ortamdaki kaynakların tüketiminde tasarruflu hareket etmek	A.4.1	Eğitim verdiği ortamdaki kaynakları (enerji, gıda, sarf malzemeleri ve benzeri) israfa yol açmayacak şekilde kullanır.	
		A.4.2	Kaynakların verimli kullanımı konusunda eğitim verdiği görme engelli birey için planlamalar yapar.	

Görev		A. İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve kalite gerekliliklerini uygulamak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.5	Verdiği eğitimleri kayıt altına almak	A.5.1	Verdiği eğitimlere ilişkin yetkili kurum/ kuruluş tarafından talep edilen belgeleri hazırlar.	
		A.5.2	Verdiği eğitimlerin gereklerine göre ilgili kayıtları tutar.	
		A.5.3	Verdiği eğitimlere ilişkin yapılan denetimlerde verilen görevleri yerine getirir.	
A.6	Verdiği eğitimlerde kalite standartlarını uygulamak	A.6.1	Eğitim verdiği ortamlarda tanımlanmış kalite standartlarına uygun şekilde uygulamalarını gerçekleştirir.	
		A.6.2	Tanımlanmış kalite standartlarına uygun olarak eğitim verdiği ortamla ilgili risk analizi yaparak iyileştirici/ olumsuzlukları giderici önerilerde bulunur.	

Görev		B. Ön hazırlık yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.1	Görme engelli bireyi tanımak	B.1.1	Görme engelli bireyin tercih ettiği iletişim yoluyla (yazılı, sözlü, işaret dili ve benzeri) bireyle uygun iletişim kurar.	
		B.1.2	Görme engelli bireyden kişisel bilgi formunda yer alan iletişim, eğitim, sağlık durumu ve benzeri bilgilerini alarak forma işler.	
		B.1.3	Görme engelli bireyin hastalıklarını ve birden fazla yetersizlik durumunun olup olmadığını, sağlık raporu ve gözlem sonuçlarını karşılaştırarak belirler.	
		B.1.4	Görme engelli bireyin kendisinden ve yakın çevresinden (aile/bakım hizmeti veren ve benzeri) yönelim ve bağımsız hareket gereksinimlerine yönelik bilgi alır.	
B.2	Görme engelli bireyin becerilerdeki performansını değerlendirmek	B.2.1	Görme engelli bireyin yaş/performans/ihtiyacına uygun, becerilere yönelik ilişkili ve ön koşul niteliğindeki beceri ve kavramları belirler.	
		B.2.2	Görme engelli bireyin yaş/performans/ihtiyacına uygun, becerilere yönelik ilişkili ve ön koşul niteliğindeki beceri ve kavramları (duyusal ayırt etme/etiketleme, alıcı dil / alternatif iletişim becerileri, psikomotor beceriler ve benzeri) değerlendirir.	
		B.2.3	Bireyin ihtiyacına uygun hazırlanan ölçme araçlarını (kontrol listeleri, gözlem formları ve benzeri) kullanarak, yönelim becerilerinin değerlendirmesini yapar.	
		B.2.4	Bireyin ihtiyacına uygun hazırlanan ölçme araçlarını (kontrol listeleri, gözlem formları ve benzeri) kullanarak bağımsız hareket becerilerinin değerlendirmesini yapar.	
		B.2.5	Bireyin ihtiyacına uygun hazırlanan ölçme araçlarını (kontrol listeleri, gözlem formları ve benzeri) kullanarak rotaların değerlendirilmesini yapar.	

Görev		B. Ön hazırlık yapmak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.3	Öğretim süreçlerini planlamak	B.3.1	Performans değerlendirme sonucunda ortaya çıkan öncelikli gereksinimleri ve bireyin isteklerini göz önünde bulundurarak, dikey ve yatay sıralama oluşturacak şekilde becerileri sıralar.	
		B.3.2	Kazandırılacak becerilerin uzun dönemli, kısa dönemli ve öğretimsel amaçlarını, öğretim yöntemlerini (ileri zincir, tüm beceri ve benzeri) dikkate alarak oluşturur.	
		B.3.3	Ölçüt, materyal, ortam gibi ilgili unsurları dikkate alarak, öğretim aşamalarına göre (edinim, akıcılık, genelleme) öğretim süreçlerini hazırlar.	
B.4	Öğretim öncesi hazırlık yapmak	B.4.1	Görme engelli bireye uygulanacak öğretim planına göre, materyalleri (öğretimde kullanacağı dokunsal model, dokunsal/kabartma harita, uyarlanmış baston, öğretim materyali ve benzeri) hazırlar.	
		B.4.2	Görme engelli bireye uygulanacak öğretim planına göre ortamı öğretime hazır hale getirir.	
		B.4.3	Görme engelli bireye ve yakın çevresine, öğretilecek becerilerin amacını ve gerekçesini uygulamalı olarak açıklar.	

Görev		C. Yönelim becerilerini öğretmek		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.1	Yönelim becerileri için ön koşul kavram ve becerileri öğretmek	C.1.1	Görme engelli bireyin performans düzeyini dikkate alarak, işitsel, dokunsal, kinestetik algı, görsel, koku alma gibi duyuşsal ayırt etme/etiketleme becerilerini geliştirir.	
		C.1.2	Bina içi ve bina dışı (çevresel) kavramların öğretimini yapar.	
		C.1.3	Arama yöntemlerini (paralel, ızgara, dairesel, çevresel ve benzeri) edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarında öğretir.	
C.2	Farklı ortam ve koşullarda ipuçları kullanmayı öğretmek	C.2.1	Görme engelli bireyle öğretime başlarken ipuçlarının ne olduğunu, nasıl kullanıldığını, sabit olup olmadığını ve özelliklerini açıklar.	
		C.2.2	Bina içi ve bina dışı ortamlarda bilişsel süreçlerin öğretimini yapar.	
		C.2.3	Bina içi ve bina dışı ortamlarda uyarıların (işitsel, dokunsal, görsel, kinestetik algı ve koklamaya dayalı) maskelendiği durumlarla ilgili çalışmalar yapar.	
C.3	Farklı ortam ve koşullarda işaretleri kullanmayı öğretmek	C.3.1	Görme engelli bireyle öğretime başlarken işaretlerin ne olduğunu, nasıl kullanıldığını, sabit olup olmadığını ve özelliklerini açıklar.	
		C.3.2	İşaretlerin genel yerleşimini ve çevre ile ilişkisini (diğer nesnelere göre konumunu) anlatır.	
		C.3.3	İşaretlerin kullanım süreçlerini öğreterek öğretim sonu değerlendirme yapar.	
C.4	Farklı ortam ve koşullarda numaralama sistemlerini öğretmek	C.4.1	Bina içi numaralama sistemlerini öğretir.	
		C.4.2	Farklı numaralama sistemlerinin olduğu binalarda genelleme çalışmaları yapar.	
		C.4.3	Bina dışı numaralama sistemlerini öğretir.	
		C.4.4	Bina dışı numaralama sistemlerine yönelik genelleme çalışmaları yapar.	
C.5	Farklı ortam ve koşullarda ölçme becerilerini öğretmek	C.5.1	Görme engelli bireye bağımsız hareket ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ölçüm yapmayı (mesafe, hız, yükseklik ve benzeri) öğretir.	
		C.5.2	Ölçme becerilerini farklı ortamlara genelleme çalışmaları yapar.	

Görev		C. Yönelim becerilerini öğretmek		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.6	Farklı ortam ve koşullarda yönleri öğretmek	C.6.1	Görme engelli bireyin etkili ve güvenli hareket etmesini sağlamak için kabartma/sesli pusulanın, navigasyon sisteminin ve benzeri ilgili teknolojik cihazların kullanımını öğretir.	
		C.6.2	Görme engelli bireye bina içinde pusula yönlerinin yerleşimine yönelik öğretim yapar.	
		C.6.3	Pusula yönlerini farklı ortam ve koşullarda kullanmasını sağlayarak öğretimi genişletir.	
		C.6.4	Bina dışı yönlerin öğretimini yapar.	

Görev		D. Temel becerileri öğretmek		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
D.1	Eliyle duvar/nesne takibi yaparak güvenli şekilde yürümeyi öğretmek	D.1.1	Elle duvar/nesne takibi yaparak yürümenin gerekçelerini/işlevini açıklar.	
		D.1.2	Görme engelli bireye elle duvar/nesne takibi becerisini edinim, akıcılık ile farklı ortam ve materyallere (masa ve benzeri) genelleyecek şekilde öğretir.	
		D.1.3	Hatalı takip sonucunda bireyin karşılaşılacağı olumsuz durumlara yönelik olası çözüm stratejilerini öğretir.	
D.2	Korunma tekniklerini öğretmek	D.2.1	Yüksek ve alçak kol korunma tekniği ile yürümenin gerekçelerini/işlevini açıklar.	
		D.2.2	Yüksek ve alçak kol korunma tekniği ile yürüme becerilerini edinim, akıcılık ve farklı ortamlarda genelleme yaparak öğretir.	
		D.2.3	Yüksek ve alçak kol korunma tekniğinin hatalı kullanılması sonucunda bireyin karşılaşılacağı olumsuz durumlara yönelik olası çözüm stratejilerini öğretir.	

Görev		E. Rehberle hareket becerilerini öğretmek		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.1	Güvenli şekilde hareket etmek için rehberle yürüme becerilerini öğretmek	E.1.1	Rehberle yürüme pozisyonunun gerekçeleri/işlevleri hakkında görme engelli bireyi bilgilendirir.	1. Rehberle yürüme becerilerini uygulayarak, her bir basamağın gerekçelerini açıklama 2. Rehberle yürüme pozisyonunun gerekçeleri / işlevlerini açıklama 3. Hatalı tutuşların oluşturacağı tehlikeleri gösterme 4. Taraf değiştirme tekniği 5. Rehberle yürüme pozisyonunda dönüş becerileri 6. Öğretim aşamalarına göre (edinim, akıcılık, genelleme) öğretim yapma: 6.1 Görme engelli bireyin çevresindeki kişilere rehberlik yapma becerisi kazandırma, 6.2 Rehberle yürüme pozisyonu, 6.3 Rehberle yürüme becerileri (taraf değiştirme, dönüş, oturacağı yeri bulma), 6.4 Farklı ortam ve koşullarda rehberle yürüme (merdiven inip çıkma, kapıdan geçme, dar yerden geçme ve benzeri), 6.5 Rehber hayvanlar ile yürüme becerileri. 7. Öğretim materyallerini etkili kullanma
		E.1.2	Hatalı tutuşların oluşturacağı tehlikeleri göstererek açıklar.	
		E.1.3	Rehberle yürüme pozisyonunu edinim düzeyinde öğretirken akıcılık çalışmaları yapar.	
		E.1.4	Farklı ortam ve rehberlerle hatalı tutuşu düzeltme, deneyimsiz rehberleri yönlendirme, rehberlik (gören, az gören, görmeyen) yapmayla ilgili öğretim ve genelleme çalışmalarını yapar.	
		E.1.5	Taraf değiştirme tekniğinin edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarında öğretimlerini yapar.	
		E.1.6	Rehberle yürüme pozisyonunda dönüş becerilerini (90 derecede, 180 derecede, 360 derecede) kalıcılık sağlayana kadar uygulamalı olarak öğretir.	
		E.1.7	Rehberle birlikte oturacağı yeri bulma becerisini edinim, akıcılık, farklı materyal ve farklı ortamlarda genelleme uygulamaları yaparak öğretir.	
E.2	Rehberlik edecek kişilerle uygun iletişim kurma yöntemlerini öğretmek	E.2.1	Rehber yardımına ihtiyaç duyduğu durumlarda etrafındaki (deneyimsiz) kişilerden hangi durumda ve nasıl yardım talep etmesi gerektiğini farklı ortamlara genelleyecek şekilde uygulatarak öğretir.	
		E.2.2	Rehber yardımına ihtiyaç duymadığı durumlarda, kendisine yardım etmek isteyen kişilerin yardımını nasıl reddedeceğini uygulatarak öğretir.	
E.3	Farklı ortam ve koşullarda rehberle yürüme uygulamaları yapmak	E.3.1	Görme engelli bireye rehberle yürüyüş sırasında karşılaşılan inme, çıkma (merdiven, yürüyen merdiven ve benzeri), farklı kapılardan ve dar yerden geçme becerilerinin nasıl yapılacağını öğretir.	
		E.3.2	İnme, çıkma (merdiven, yürüyen merdiven ve benzeri), farklı kapılardan geçme becerilerini farklı ortam ve koşullara genelleyecek şekilde öğretir.	
		E.3.3	Asansör, döner kapı, dar ve tehlikeli yerden (çukur, tümsek, trafik ve benzeri) geçme becerilerini edinim, akıcılık, farklı materyal ve farklı ortamlarda genelleme uygulamaları yaparak öğretir.	

Görev		E. Rehberle hareket becerilerini öğretmek		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.4	Rehber hayvanla (köpek ve benzeri) yürüme becerilerinin işlevini öğretmek	E.4.1	Görme engelli bireyi, rehber hayvan (köpek ve benzeri) işlevi ve edinimi hakkında bilgilendirir.	
		E.4.2	Görme engelli bireye, rehber hayvanla beraber kullanacağı yönelim ve bağımsız hareket becerilerine yönelik uyarlamaları açıklar.	

Görev		F. Temel baston tekniklerini öğretmek		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
F.1	Temel baston kullanım becerisi kazandırmak	F.1.1	Görme engelli bireyin fiziksel yapısına uygun baston özelliklerini belirler.	1. Baston ve uyarlanmış baston özellikleri 2. Baston becerilerinin her bir basamağın gerekçelerini açıklama 3. Çapraz ve sarkaç baston teknikleri 4. Öğretim aşamalarına göre (edinim, akıcılık, genelleme) öğretim yapma: 4.1 Temel baston becerilerini (sarkaç/çapraz bastonla yürüme), 4.2 Bastonla nesne inceleme becerisi 4.3 Deneyimli ve deneyimsiz rehberle hareket ederken baston kullanma becerisinde uyarlama yapma 5. Farklı ortam ve koşullarda baston kullanma teknikleri 6. Hissedilebilir yüzey özellikleri ve kullanımı öğretme
		F.1.2	Çapraz ve sarkaç baston tekniklerini, edinim, akıcılık ve genellemeye götüreceği şekilde uygulatarak öğretir.	
		F.1.3	Bastonla nesne inceleme becerisini edinim, akıcılık ve genellemeye götüreceği şekilde uygulatarak öğretir.	
		F.1.4	Görme engelli bireye bulunduğu farklı ortam ve koşullarda hangi baston tekniklerini kullanması gerektiğini öğretir.	
		F.1.5	Deneyimli ve deneyimsiz rehberle hareket ederken baston kullanma becerisinde uyarlama yapmayı öğretir.	
F.2	Farklı ortam ve koşullarda baston kullanma uygulamaları yapmak	F.2.1	Görme engelli bireye yürüyüş esnasında karşılaşılan inme, çıkma (merdiven ve benzeri), farklı kapılardan geçme gibi mimari ve çevresel düzenlemelere ilişkin becerilerin nasıl uygulanacağını açıklar.	
		F.2.2	Yürüyüş esnasında karşılaşılabileceği inme, çıkma (merdiven gibi), farklı kapılardan (döner kapı ve benzeri) geçme gibi mimari ve çevresel düzenlemelere ilişkin becerileri edinim, akıcılık ve genellemeye götüreceği şekilde uygulatarak öğretir.	
		F.2.3	Farklı ortam ve koşullara uygun olacak şekilde uyarlanmış baston tekniklerini (dokun sürükte tekniği, iki nokta tekniği ve benzeri) ve bastonu diğer bağımsız hareket becerileriyle birlikte kullanmayı öğretir.	
		F.2.4	Hissedilebilir yüzeyi kullanmayı öğretir.	

Görev		G. Bireylere rota öğretimi yaparak zihinsel harita oluşturmalarını sağlamak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
G.1	Farklı ortamlarda rota öğretimi yapmak	G.1.1	Planlı gözlemler yaparak, görme engelli bireyin bulunduğu ortamdaki gereksinimleri doğrultusunda gideceği hedefleri belirler.	
		G.1.2	Belirlenen hedefe erişimde görme engelli bireyin izlemesi gereken güzergâha ait rota analizini yapar.	
		G.1.3	Bireyin ihtiyacı doğrultusunda ortam ve materyal düzenlemelerini (az görenler için cam kapının üzerine şerit, çoklu yetersizliği olanlar için dokunsal nesnelere yapıştırılması ve benzeri) yapar.	
		G.1.4	Rota analizini kullanarak kişisel güvenliğini sağlayacak şekilde hedefe ulaşması için edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarına yönelik öğretim yapar.	
		G.1.5	Görme engelli bireye, adres ve yön tarifi yapıldığında kendi yönüne göre olduğunu güvence altına alacak şekilde öğretir.	
		G.1.6	Görme engelli bireyin farklı ortamlarla ilgili bilgi sahibi olması için dokunsal/kabartma harita ya da plan, az görenlere uygun harita/plan/kroki hazırlayarak üzerinde açıklama yapar.	
		G.1.7	Belirli bir hedefi bulmak için ipuçları, işaretler ve diğer teknikleri (kabartma ya da az görenlere uygun haritayı, pusulayı, elektronik araçları ve benzeri) kullanarak zamanlı/zamanı belirlenmeyen bir süre içinde bir rota ya da bir yer içinde gezinme çalışmaları (oryantring/orienteering) yapar.	
		G.1.8	Görme engelli bireye, hedefe giderken farklı durumlarda/koşullarda bağımsız hareket becerilerini uyarlamaya yönelik strateji geliştirmeyi öğretir.	
G.2	Farklı hava ve çevre koşullarına uygun olacak şekilde güvenli hareket etmesini sağlamak	G.2.1	Görme engelli bireye bağımsız hareket etmesini sağlayacak şekilde hava (yağmur, kar ve benzeri) ve çevre koşullarına uygun giyinmesini öğretir.	
		G.2.2	Farklı hava ve çevre koşullarına uygun baston kullanım tekniklerini seçmesini öğretir.	
		G.2.3	Farklı hava ve çevre koşullarına uygun güvenli yürüyüş tekniklerini kullanmayı öğretir.	

Görev		G. Bireylere rota öğretimi yaparak zihinsel harita oluşturmalarını sağlamak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
G.3	Trafikte bağımsız hareket öğretimi yapmak	G.3.1	Trafik örüntüleriyle ilgili kavramları (taşıt, kavşak, üst geçit, yaya geçidi, trafik işaret cihazı ve benzeri) ve güvenli kullanımlarını öğretir.	
		G.3.2	Trafikte işitme eğitimi (izleme, taşıtları, cadde türlerini ayırt etme ve benzeri) çalışmaları yapar.	
		G.3.3	Taşıtları kullanma becerisine ilişkin edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarına yönelik öğretim yapar.	
		G.3.4	Farklı yapıdaki caddelerden, kavşaklardan ve trafik ışıkları olmayan caddelerden güvenli geçişi öğretir.	
		G.3.5	Trafikte karşılaşılabileceği olası kaza risklerinden korunabilmeyi öğretir.	

Görev		H. Yönelim ve bağımsız hareket becerilerini destekleyici araç-gereç ve teknolojileri kullanmayı öğretmek.		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
H.1	Destekleyici araçları (uyarlanmış baston/yürüteçleri, aydınlatma araçları ve benzeri) kullanmayı öğretmek	H.1.1	Destekleyici araçları (uyarlanmış baston/yürüteçler, aydınlatma araçları ve benzeri) görme engelli bireyin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlar.	
		H.1.2	Görme engelli bireye, destekleyici araçları (uyarlanmış baston/yürüteçler, aydınlatma araçları ve benzeri) kullanımını edinim, akıcılık ve genellemeye götüreceği şekilde uygulatarak öğretir.	
H.2	Akıllı baston kullanmayı öğretmek	H.2.1	Görme engelli bireye, akıllı bastonların çeşitlerini ve özelliklerini açıklayarak ihtiyacına uygun olanı seçmesini öğretir.	
		H.2.2	Görme engelli bireye akıllı bastonların kullanımını edinim, akıcılık ve genellemeye götüreceği şekilde uygulatarak öğretir.	
		H.2.3	Görme engelli bireye akıllı bastonun bakımını ve temizliğini öğretir.	
H.3	Yönelim ve bağımsız hareket cihazlarını ve uygulamalarını (navigasyon, ultrasonik radar ve benzeri) kullanmayı öğretmek	H.3.1	Farklı durum ve koşullarda ihtiyacına uygun olan yönelim ve bağımsız hareket cihazlarını (navigasyon cihazı, ultrasonik radar ve benzeri) seçmeyi öğretir.	
		H.3.2	Görme engelli bireye yönelim ve bağımsız hareket cihazlarının ve uygulamaların kullanımını edinim, akıcılık, genellemeye götüreceği şekilde uygulatarak öğretir.	
		H.3.3	Görme engelli bireye yönelim ve bağımsız hareket cihazlarının bakımını ve temizliğini öğretir.	
H.4	Optik araçları (büyüteçler, teleskopik gözlükler ve benzeri) kullanmayı öğretmek	H.4.1	Görme engelli bireye optik araca karar verme aşamasında uzman desteği almayı öğretir.	
		H.4.2	Görme engelli bireye optik araçların kullanımını edinim, akıcılık, genellemeye götüreceği şekilde uygulatarak öğretir.	
		H.4.3	Görme engelli bireye optik araçların bakımını ve temizliğini öğretir.	

Görev		I. Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
I.1	Mesleki ve kişisel gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	I.1.1	Geliştirilmesi gereken yönlerini, mesleki ve kişisel gelişim ihtiyaçlarını belirler.	
		I.1.2	Mesleği ile ilgili etkinlikleri (toplantı, seminer, konferans, kongre, eğitim ve benzeri.) sürekli takip eder.	
		I.1.3	Mesleki/kişisel gelişim etkinliklerine aktif olarak katılır.	
		I.1.4	Mesleği ile ilgili yasal düzenlemeleri, periyodik-güncel yayın ve gelişmeleri takip eder.	
I.2	Uzmanlığı ile ilgili diğer çalışanlara bilgi aktarmak	I.2.1	Bilgi ve deneyimlerini birlikte çalıştığı kişilere yetki ve sorumlulukları dâhilinde aktarır.	
		I.2.2	Uzmanlığı ile ilgili seviyede bilgilendirme ve eğitimleri uygular.	

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar

1. Alternatif iletişim araçları
2. Aydınlatma araçları
3. Az görenlere uygun harita/plan/kroki
4. Baston/akıllı baston/uyarlanmış baston (farklı özelliklerde)
5. Bilgisayar ve donanımları
6. Dokunsal/kabartma harita/kroki
7. Dokunsal/kabartma plan
8. Dokunsal/kabartma pusula
9. Dokunsal model
10. Elektronik araçlar
11. Farklı duylara hitap eden materyaller (konuşan bebek, titreşimli oyuncak, ışıklı oyuncak ve benzeri)
12. Hissedilebilir yüzey
13. İkaz ve yönlendirme levhaları
14. İletişim araçları (telefon ve benzeri)
15. İlyardımlı malzemeleri
16. Kamera
17. Kırtasiye malzemeleri
18. Mobilyalar (masa, sandalye, koltuk ve benzeri)
19. Optik araçlar
20. Ulaşım araçları

3.3. Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı ve sakin olmak
2. Diğer alan uzmanlarıyla işbirliği içerisinde çalışmak
3. Eğitim verdiği bireyin kişisel haklarına saygılı olmak
4. Eğitim verdiği bireylere ait bilgilerin güvenliğine önem vermek
5. Eğitim verdiği bireylere karşı saygılı ve şeffaf olmak
6. Empati ve uygun iletişim kurabilmek
7. Hızlı karar vermek
8. İSG ve çevre koruma önlemlerine uygun davranmak
9. İşbirliği yapmaya açık olmak
10. Kalite prosedürlerine uygun hizmet vermek
11. Mesleğiyle ilgili yenilikleri takip etmek
12. Mesleki gelişim konusunda istekli olmak
13. Mesleki etik ve ilkelere uygun davranmak
14. Planlı ve sistemli hareket etmek
15. Sabırlı olmak
16. Yeniliklere ve değişen koşullara uyum sağlamak
17. Zamani etkili kullanmak

Ek: Meslek Standardı Hazırlama ve Doğrulama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlama/Güncelleme Ekibi ve Teknik Çalışma Grubu Üyeleri:

1.1 Meslek Standardı Hazırlama Ekibi

Aylin ÇİFTÇİ, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Lokman AYVA, Türkiye Beyazay Derneği Başkanı
Halis KURALAY, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İstanbul İl Müdür Yardımcısı
Ahmet ÜNÜVAR, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Emirgan Körler Rehabilitasyon Müdürü / Bağımsız Hareket Eğitmeni
Gülşen YAVUZ, İSEM- İBB ENGELLİLER MÜDÜRLÜĞÜ / Beyazay / Bağımsız Hareket Eğitmeni
Mehmet ÇELENK, Türkiye Beyazay Derneği
Eylem Özen, Beyazay Kurumsal İletişim Uzmanı
Yusuf Çağrı Ceylan, Psikolog ve Aile Danışmanı
Selcen AVCI - DACUM Moderatörü
Fatma GÖKMEN, ASPB- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Sultan KARAKUŞ, ASPB- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
H. Reyhan ÖZGÖBEK, ASPB- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Serkan KOLAT, ASPB- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Yrd. Doç. Dr. Banu ALTUNAY ARSLANTEKİN -Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi
Asuman SARAÇOĞLU- Türkiye Beyazay Derneği
Erhan KOCAK- Türkiye Beyazay Derneği

1.2 Meslek Standardı Güncelleme Ekibi

No	Adı - Soyadı	Eğitim Bilgileri* (Tarih - Eğitim Kurumu/Bölüm Adı)	Deneyim Bilgileri* (Tarih – İş Yeri – Unvan)
1.	Doç. Dr. Banu Altunay	Lisans (1996): Gazi Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Yüksek Lisans (2000): Gazi Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Doktora (2008): Gazi Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü	<i>Akademik Görevler:</i> 1996-2007 – G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Görme Engellilerin Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğretim Görevlisi 2008-2010 – G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Görme Engellilerin Eğitimi Anabilim Dalı'nda Dr. Öğretim Görevlisi 2010-2016 – G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Görme Engellilerin Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yrd. Doç. Dr. 2017 – G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü'nde Doç. Dr. <i>İdari Görevler:</i> 2018-2021 – G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü Başkan Yardımcısı

			2021- G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Görme Engellilerin Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı
2	Dr. Gülistan YALÇIN	Lisans: Gazi Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü, Görme Engelliler Öğretmenliği Yüksek Lisans: Gazi Üniversitesi, Görme Engellilerin Eğitimi Doktora: Gazi Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü	2010 - 2013 Rehabilitasyonda Özel Eğitim Öğretmenliği 2013-2015: Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü, Araştırma Görevlisi 2016-...: Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü, Araştırma Görevlisi Doktor
3.	Dr. Öğr. Üyesi Önder İŞLEK	Lisans: 2003-2007 Atatürk Üniversitesi, okul öncesi öğretmenliği Yüksek Lisans: 2010-2012 San Francisco State University, görme engelliler öğretmenliği Doktora: 2012-2017 University of Birmingham, görme engelliler eğitimi	2017- halen Aksaray Üniversitesi eğitim fakültesi, özel eğitim bölümünde öğretim üyesi.
4.	Çiğdem AKDEMİR DOĞANAY	Lisans: 2005-2009 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Görme Engelliler Öğretmenliği Yüksek Lisans: 2010-2014 Gazi Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Görme Engellilerin Eğitimi Anabilim Dalı Doktora:	2009-2012 -. Özel Gönül Turgut Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Özel Görenkalpler Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi 2012-2017 - İstanbul Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi- Görme Engelliler Öğretmeni 2017- ... - Ankara Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi-Görme Engelliler Öğretmeni
5.	Burcu GÜL	Lisans: Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans: Gazi Üniversitesi, Görme Engellilerin Eğitimi yüksek lisans programı	Mamak Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Ankara Şub 2011 - Haz 2014 Ankara İl Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu: Şub 2011 - Haz 2014 Ümit Kaplan Özel Eğitim Meslek Okulu, Ankara Haz 2014 - Şub 2015

			Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara Oca 2015 - Ara 2015 Ümit Kaplan Özel Eğitim Meslek Okulu, Ankara Oca 2016 - Haz 2017 Mitat Enç Görme Engelliler İlkokulu, Ankara Haz 2017 - Halen
6.	Gülten ŞEN	Lisans: Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Görme Engelliler Öğretmenliği Yüksek Lisans: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Görme Engelliler Eğitimi	2016 - 2016 – Yenimahalle RAM 2016- MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü
7.	Kıymet KAMAN	Gazi Üniversitesi/ Gazi Eğitim Fakültesi/ Özel Eğitim Bölümü/ Görme Engellilerin Eğitimi Ana Bilim Dalı (04.06.2012 mezunu)	<u>2012-2015</u> : İzmir –Ödemiş Rehberlik ve Araştırma Merkezi (Görme Engelliler Öğretmeni) <u>2015-2021</u> : Ankara/Altındağ Göreneller Görme Engelliler İlkokulu (Özel eğitim öğretmeni) <u>2021</u> - : Ankara/ Yenimahalle Ümit Kaplan Özel Eğitim Meslek Okulu(Özel eğitim öğretmeni)
8.	Efe MISIRLI	Lisans: Anadolu Üniversitesi, İşletme Bölümü (2012) Yüksek Lisans: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Teknolojisi Programı (2021)	Mesleki Yeterlilik Uzmanı / Moderatör (SAĞLIK-DER)

*Yalnızca meslekle ilgili olan eğitim/deneyim bilgilerine yer verilecektir.

2. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)
Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)
Devlet Personel Başkanlığı
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)
Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)
Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)
Hak-İş Konfederasyonu
Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TURK-İŞ)
Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)
Ankara Sanayi Odası (ASO)
Ankara Ticaret Odası (ATO)
İstanbul Ticaret Odası (İTO)
Belgelendirme Kuruluşları Derneği (BEKDER)
Yetkilendirilmiş Belgelendirme Kuruluşları Derneği (YBKDER)

Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu Yaşlı Bakım Programı
Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü- Fen Edebiyat Fakültesi Gerontoloji Bölümü
Altınokta Körler Derneği
Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü- Engelliler Araştırma Enstitüsü
Ankara Üniversitesi Rektörlüğü- Haymana Sağlık Meslek Yüksekokulu Yaşlı Bakım Programı
Ankara Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ankara Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü
Ankara Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Başkent Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Başkent Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik ve Sağlık Hizmetleri Bölümü
Birleşik Sakatlar Konfederasyonu
Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü- Hemşirelik Fakültesi
Dünya İslam Sağlık Birliği
Ege Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Ege Üniversitesi Rektörlüğü- Hemşirelik Fakültesi
Ege Üniversitesi Rektörlüğü- Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Engelli Bakım Programı
Engelli Dernekleri Konfederasyonu
Engelliler Konfederasyonu Başkanlığı
Gazi Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Gazi Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Gazi Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Yaşlı Bakım Programı
Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü- Hemşirelik Fakültesi
Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü- İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü
İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü- Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
İşitme Engelliler Federasyonu
Kamu Denetçiliği Kurumu
Konuşma Engelliler Federasyonu

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Marmara Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ortopedik Özürlüler Federasyonu
Otizm Dernekleri Federasyonu
Öz Sağlık-İş Sendikası
Sağlık Bakanlığı- Kamu Hastaneleri Kurumu
Sağlık Bakanlığı- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
Sağlık Bakanlığı- Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
Sağlık Bakanlığı- Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Sağlık Bakanlığı- Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Sağlık Bakanlığı- Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü
Sağlık Bakanlığı- Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü
Sağlık Bakanlığı- Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü
Sağlıklı Toplum Derneği
Selçuk Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Engelli Bakım Programı
Sosyal Hizmette Birlik Derneği
Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği
Türkiye Belediyeler Birliği Başkanlığı
Türk Hemşireler Derneği
Türk Psikologlar Derneği
Türkiye İnsan Hakları Kurumu
Türkiye Beyazay Derneği
Türkiye Fizyoterapistler Derneği
Türkiye Körler Federasyonu
Türkiye Sakatlar Konfederasyonu
Tohum Otizm Vakfı
Yaşlı Bakım Teknikerleri Derneği
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörlüğü- Tıp Fakültesi
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörlüğü- Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Zihinsel Engelliler Federasyonu
Yaşlı Hakları Derneği
Engelliler Konfederasyonu
İhsan Arslan Vakfı
Türkiye Özürlüler Eğitim ve Dayanışma Vakfı
Alzheimer Derneği
Evde Sağlık ve Sosyal Hizmetler Derneği
Darülaceze Vakfı
Türk Geriatri Vakfı
KASEV
Murat Yaşlılara Hizmet Eğitim ve Sağlık Vakfı
Türkiye Yaşlı Bilimleri ve Teknolojileri Vakfı
Global Engelliler Vakfı
Ali Osman Demirtaş Vakfı
Uluslararası Yaşlılara Saygı Federasyonu
Yaşlılık Konseyi Derneği
65+ Yaşlı Hakları Derneği
Bedensel Engellilerle Dayanışma Derneği
Engelli ve Aileleri Yardımlaşma Derneği
Engelli Dernekleri Federasyonu
Anadolu Engelli Dernekleri Federasyonu
Anadolu Otizm Federasyonu
Doğu Akdeniz Engelli Dernekleri Federasyonu
Dünya İşitme Engelliler ve Engelliler Federasyonu
Engelsiz Bileşenler Federasyonu
Engelsiz Yaşam Federasyonu

Gaziantep Bedensel Engelli Dernekler Federasyonu
Türkiye Sakatlar Federasyonu
Türkiye Engelli Sporcular Federasyonu
Ayvalık Birlik Ortopedik Engelliler Derneği
Ayvalık Zihinsel Özürlüleri Koruma Derneği
Ayyıldız Engelli Hakları Koruma Derneği
Bafra Ortopedik Özürlüler Derneği
Balıkesir İşitme Engelliler Derneği
Balıkesir Zihinsel Engelli Çocukları Koruma Derneği
Bandırma Bedensel Engelliler Derneği
Bandırma Özel Çocuklar ve Özel Bireyler Derneği
Batman Engellileri Koruma ve Topluma Kazandırma Derneği
Batman Engelsiz Yaşam Derneği
Bingöl Engelliler Kültür Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Bodrum Yarımada Engelli Haklarını Koruma Derneği
Bornova İşitme Engelliler Derneği
Bursa Down Kardeşliği Derneği
Bursa Dr. Ayten Bozkaya Spastik Çocuklar Derneği
Afyonkarahisar İşitme Engelliler Derneği
Bursa Engelli Kadınlar Derneği
Bursa Engelliler Düşünce Derneği
Bursa Engelliler Kültür Derneği
Bursa Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Bursa Kas Hastalıkları ve Omurilik Felçlileri Derneği
Bursa Otizmli Bireyler ve Aileleri Derneği
Canik Özel Çocuk ve Engelli Aileleri Dayanışma Derneği
Çanakkale Otizm Derneği
Çanakkale Zihinsel Engelliler Derneği
Çarşamba Bedensel Engelliler Derneği
Çatalağzı Engelliler Derneği
Çine Engelliler Derneği
Çorum Engelsiz Yaşam Derneği
Denizli Down Sendromu Derneği
Ağrı Engelli Aileleri Yardımlaşma Derneği
Denizli Otizm Derneği
Denizli Özel İnsanlar Derneği
Didim Yöresi ve Engelliler Derneği
Diyarbakır Umut Var Derneği
Durağan Zihinsel İşitme ve Bedensel Engellileri Koruma ve Geliştirme Derneği
Dünya Fiziksel ve Bedensel Engelliler Derneği
Edirne Engelli Gönüllüleri Derneği
Edirne Gençlik ve Engellileri Destekleme Derneği
Edremit İşitme Engelliler Derneği
Ege Kardelen Engelliler Derneği
Ege Zihinsel Engelliler Yardımlaşma Dayanışma ve Koruma Derneği
Akhisar Bedensel ve Zihinsel Engelliler Derneği
Engelli Bireyler ve Aileleri Gelişim Merkezi Derneği
Engelli Bireylere İş ve Meslek Edindirme Derneği
Engelli Kadın Derneği
Engelli Kamu Çalışanları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Engelsiz Düşler Derneği
Engelsiz Eğitim Çalışanları Sendikası
Engelsiz Erişim Derneği
Engelsiz Kadın Haber Ağı
Engelsiz Sağlık Çalışanları Sendikası

Engelsiz Toplum Oluşturma Derneği
Engelsiz ve Mutlu Yaşam Derneği
Engelsiz Yarınlar Derneği
Engelsiz Yaşam Derneği
Engelsiz Yaşam ve Spor Kulübü Derneği
Alaşehir Engelliler Dayanışma Derneği
Tüm Engelliler için Engelsiz Bir Dünya Derneği
Erzurum Öğretilebilir Çocuklar Okulunu ve Öğrencilerini Koruma ve Yaşatma Derneği
Esenler Ortopedik Engelliler Derneği
Alaşehir Özürlüler Derneği
Fethiye Bedensel Engellilerle Dayanışma Derneği
Gaziantep Bedensel Engelliler Derneği
Gaziantep Engelliler Derneği
Gaziantep Zihinsel Engelliler Derneği
Giresun Bedensel Engelliler Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Gökçem Down Özel Çocuklar Eğitim ve Spor Kulübü Derneği
Hatay Engelli ve Engelli Aileleri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Havran Engellileri Derneği
Herkes için Erişilebilir Yaşam Akademisi (HEY Akademi)
Hopa Bedensel Engelliler Derneği
Isparta Anadolu Engelliler Dayanışma Derneği
Isparta Nefes Otizm Derneği
Isparta Yürüme Engelliler Yaşam Derneği
İç Anadolu Özel Eğitim Kurumları Derneği
İçimizdeki Mücevher Zihinsel Engelliler Derneği
İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği
Kağızman Engelliler Derneği
Kahramanmaraş Bedensel Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Kahramanmaraş Down Sendromu Derneği
KAMER Kahramanmaraş
Kamuda Çalışan Engelliler Derneği
Kandıra Engelliler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği
Kapadokya Bedensel Engelliler ve Özürlüler Derneği
Karabük Engelli Engelsiz Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Karabük Zihinsel Özürlüler Yardım ve Dayanışma Derneği
Karacasu Engelliler Derneği
Karadeniz Engelliler Derneği
Karaelmas Otizmlili Bireyler Derneği
Karamürsel Engelsiz Yaşam Derneği
Karamürsel Engelsiz Yaşam ve Farkındalık Derneği
Karasu Tüm Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Karesi Bedensel Engelliler Dayanışma Derneği
Kırınca Zihinsel Engelliler Eğitim ve İstihdam Derneği
Kars Engelli Öğrencileri Koruma Derneği
Kayseri Bedensel Engelliler Derneği
Kayseri İşitme Engelliler Derneği
Keşan Engelli Derneği
Keşan Zihinsel Engelliler Derneği
Kırkağaç Engelliler Derneği
Kırkpınar Halkı Otizm Dayanışma Derneği
Kilimli Engelliler Derneği
Kimsesiz Engelli Çocuklar Derneği
Kiraz Zihinsel ve Bedensel Engelsiz Umutlar Derneği
Kocaeli Ampute Engelliler Derneği
Kocaeli Anadolu Engelliler Yardımlaşma Derneği

Kocaeli Elele Sosyal Yardımlaşma Derneği
Kocaeli Engelliler Dayanışma Derneği
Kocaeli Engelliler Yaşlılar ve Kimsesizleri Koruma Derneği
Kocaeli İşitme Engelliler Derneği
Kocaeli Sessizler Derneği
Kocaeli Spastik Çocuklar Derneği
Konya Bir İyilik de Sen Yap Derneği
Konya İşitme Engelliler Derneği
Konya Ortopedi Derneği
Konya Zihinsel Engellileri Destekleme Derneği
Kozlu Engelliler Derneği
Kütahya Engelliler Zafer Spor Kulübü Derneği
Kütahya Otizm Derneği
Ladik Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Lisansız İnsan Derneği
Lokman Hekim İşitme Engelliler Derneği
Manisa AKSEK Sevgi Çocukları Derneği
Manisa Bedensel Engelliler Derneği
Manisa Engelliler Eğitim ve Yardımlaşma Derneği
Manisa Engelliler Sanat ve Spor Derneği
Manisa Otistik Bireyler ve Engelsiz Aileler Derneği
Manisa Otizm Derneği
Manisa Sağır Spor Kulübü Derneği
Manisa Spil Engelliler Spor Kulübü Derneği
Marmara Spina Bifida Tüm Engelli Aileler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği
Mavi Ay Engelsiz Yaşam Derneği
Medicalpark Samsun Engelli Gücü Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Memur-Sen Engelliler Komisyonu
Mersin Engelli Hakları ve Engelsiz Gelecek Derneği
Mersin Engelli ve Ailesi Sosyal Yardımlaşma Derneği
Mersin Engelliler Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Mersin İşitme Engelliler Eğitime Destek ve Kalkındırma Derneği
Mersin Ortopedik Engelliler Derneği
Mudanya Engelliler Derneği
Muğla Engelim Olmayın Derneği
Muğla Engelliler Derneği
Muğla Otizm Spor ve Yaşam Derneği
Muğla Zihinsel Engelliler Derneği
Muratlı Engelliler Derneği
Mutlu Yaşam ve Yardımlaşma Derneği
Nazilli Bedensel Engelliler Derneği
Niğde Sağırlar Eğitim Kültür Gençlik ve Spor Derneği,
Nizip Zeugma Bedensel Engelliler Spor Kulübü Derneği
Odyomed Eğitim ve Yardımlaşma Derneği
Ordu Engelsiz Yaşam Derneği
Ordu İli Zihinsel Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Orta Karadeniz Engelliler Derneği
Ortaca İşitme Engelliler Derneği
Ortopedik Engelliler Derneği
Ortopedik Spastik ve Engelli Çocukları Koruma ve Yardım Derneği
Osmaniye Engelli Eğitim Derneği
Osmaniye Engelliler Platformu
Osmaniye İşitme Engelliler Spor Kulübü Derneği
Osmaniye Özel Sporcular Gençlik ve Spor Derneği
Otizm Vakfı

Otizmle Barış Derneği
Otizmli Bireyleri Destekleme Derneği
Öğretilebilir Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Yardım Derneği
Özel Bizim Kardelen Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Özel Çocuklar Eğitim ve Dayanışma Derneği
Palandöken Otizm Derneği
Pamukkale Sağırlar Spor Kulübü Derneği
Rize Down Sendromu Derneği
Rize Engelsiz Yaşam Derneği
Rize Otizmle Mücadele ve Eğitim Derneği
Rize Uluslararası Öğrenci Derneği
Sağırları Koruma ve Kalkındırma Derneği
Sağlık Hizmetleri Sendikası Engelliler Komisyonu
Sağlık-Sen Engelli Komisyonu
Sakander Engelliler ve Yardımlaşma Derneği
Sakarya Engelliler Camii Derneği
Sakarya Engelliler ve Güçlendirme Derneği
Sakarya Engelliler ve Yardımlaşma Derneği
Sakarya Kocaali Engelliler Derneği
Salihli Zihinsel Öğrencileri Koruma Derneği
Samsun 19 Mayıs İşitme Engelliler Spor Kulübü Derneği
Samsun Bedensel Engelliler Gençlik Spor Kulübü Derneği
Samsun Down Sendromlular Derneği
Samsun Ekspres Engelliler Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Samsun Engelli Kadınlar Derneği
Samsun Engelliler İl Spor Merkezleri Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Samsun Engelsiz Yaşam Derneği
Samsun İşitme Engelliler Derneği
Samsun Otizmle Yaşam ve Eğitim Derneği
Samsun Otizmli Çocuklar Derneği
Samsun Özel Sporcular Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Samsun Romanları Engelliler Derneği
Saruhanlı Engelliler Derneği
Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim Vakfı
Sessiz Meleklerin Sesi Derneği
Sincan İşitme Engelliler Dayanışma Derneği
Sinop İşitme Engelliler Derneği
Sinop Özel Eğitim ve Rehberlik Gerektiren Engelliler Derneği
Sinop Spastik Çocuklar Derneği
Sistinozis Hastaları Derneği
Siverek Engelliler Derneği
Siverek Engelliler Kalkınma Derneği
Soma Bir Damla Ol Engelliler Derneği
Soma Spastik Çocuklar Derneği
Susurluk Engellileri Koruma ve Dayanışma Derneği
Süleymanpaşa Engelsiz Yaşam Derneği
Sürdürülebilir ve Engelsiz Bilim Eğitimi Derneği
Şakran Engelliler Derneği
Şanlıurfa Bedensel Engelliler Derneği
Şanlıurfa Omurilik Felçlileri İstihdam Derneği
Şanlıurfa Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon ve İstihdam Derneği
Şehit Gazi Engelli Yaşlı İletişim Derneği
Şişli Bedensel Engelliler Derneği
Şişli İşitme ve Konuşma Engelliler Derneği
Şizofren Tüm Engelliler Yaşlılar Kimsesizler Derneği

Tekirdağ Otistik Çocukları Koruma Derneği
Tekirdağ Otizm ve Özel Bireyleri Destekleme Derneği
Terne Engelliler Derneği
Trabzon Umuda Destek Derneği
Trakya Down Sendromu Derneği
Trakya Roman ve Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Tunceli Bedensel Engelliler Destekleme Derneği
Tunceli Engelsiz Yaşam Derneği
Tunceli Otizm Derneği
Turgutlu Bedensel Engelliler Derneği
Turgutlu Engelleri Aşalım Derneği
Turgutlu Engelli ve Yoksullara Yardım Derneği
Tüm Engelli Hakları Koruma Derneği Genel Merkezi
Tüm Engelliler Umut Derneği
Türkiye Engelliler Vakfı
Amasya Bedensel Engelliler Derneği
Türkiye Otistiklere Destek ve Eğitim Vakfı
Türkiye Özel Eğitim Vakfı
Amasya İşitme Engelliler Derneği
Amasya Otizm Derneği
Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı
Türkiye Zihinsel Yetersiz Çocukları Yetiştirme ve Koruma Vakfı
Ufuk Engelsiz Yaşam Derneği
Uşak Engel Tanımayanlar Derneği
Uşak Sivashlı İlçesi Engellileri ve Muhtaçları Koruma Derneği
Van İşitme Engelliler Derneği
Van Otizm Derneği
Van Otizmle Yaşam Derneği
Van Zihinsel Engelliler ve Yeşeren Umutlar Derneği
Anadolu Engelliler Eğitim ve Kültür Derneği
Viranşehir Engelliler Derneği
Yalvaç Engellileri Koruma ve Geliştirme Derneği
Yeni Oluşum Bedensel Engelliler Derneği
Yenice Bedensel Engelliler Derneği
Zihinsel Engelleri Topluma Kazandırma Derneği
Batıkent Zihinsel Engellileri Koruma Derneği
Anadolu Ortopedik Engelliler Derneği
Zonguldak Özel Eğitim ve Rehberlik Derneği
Zonguldak Spastik Çocuklar Derneği
Ankara Engelliler Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Antakya İşitme Engelliler Derneği
Antalya Aktif Engelliler Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
Antalya İşitme Engelliler Derneği
Antalya Melekler Engelsiz Yaşam Spor Kulübü ve Derneği
Ardanuç Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Arifiye Engelsiz Hayatlar Derneği
Arifiye Tüm Engelliler Derneği
Arsuz Gülüryüzlü Engelliler Derneği
Artvin Bedensel Engellilerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Artvin Engelliler Derneği
Asarcık Engellileri Aileleri ve Eğitimcileri Derneği
Atakum Otizmli Çocukları Destekleme Derneği
Avrasya Engelsiz Yaşam Derneği
Acıpayam Engelliler Derneği
Adana Down Sendromu Derneği

Adıyaman Down Sendromu Derneği
Adıyaman Zihinsel Engelliler Derneği
Afyonkarahisar Ağır Düzey Zihinsel Engelliler Derneği
Afyonkarahisar Down Sendromu Derneği

3. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Hami TÜRKELİ	(Başkan) Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
Dr. Mustafa SÖZEN	(Başkan Vekili) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Münevver Merve HELVACIOĞLU	(Üye) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Fatma UZUN	(Üye) Milli Eğitim Bakanlığı
Samiye KORKMAZ	(Üye) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Müveddet BAYRAKTAR	(Üye) Sağlık Bakanlığı
Esra KESKİN	(Üye) Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Mustafa ÖZÜPEK	(Üye) Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Hatice BAYSAL	(Üye) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
Aylin RAMANLI	(Üye) Mesleki Yeterlilik Kurumu

4. MYK Yönetim Kurulu

Adem CEYLAN,	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mehmet SARIBIYIK,	Başkan Vekili (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Dr. Recep ALTIN	Üye (Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Bendevi PALANDÖKEN	Üye (Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Temsilcisi)
Dr. Osman YILDIZ	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Celal KOLOĞLU	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)